

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei d'Arqueologia i Paleontologia
Biblioteca del Patrimoni Cultural

4000

Memòria de la intervenció arqueològica al solar Fonollar/Gombau (Barcelona)

Josefa Huertas Aroyo

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

CRÉDITS

Intervenció- Fonollar-Gombau (Barcelona). Setembre 2000

Código-87-2000

- Autorització i permís d'excavació-Servei d'Arqueologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
- Projecte de intervenció- Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat. Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.
- Encàrrec i financiació-Procivesa,S.A

Empresa adjudicatària-ATICS,S.L

Direcció arqueològica- Josefa Huertas

INDEX

Introducció.....	4
Antecedents	
Històrics.....	5
Arqueològics.....	8
Plantejaments, metodologia i desenvolupament dels treballs	9
Descripció de les restes.....	10
Conclusions.....	12
Bibliografia.....	13

Annex materials

Annex documentació fotogràfica

Annex documentació gràfica

1. INTRODUCCIÓ

En aquesta memòria es presenten els treballs realitzats, mitjançant sondeig, al solar situat a la cantonada entre els carrers Fonollar i Gombau, del barri de Sant Pere de Barcelona (Figura 1).

La intervenció arqueològica ha estat finançada per Procivesa, S.A i motivada per la situació del solar dins de la zona de protecció arqueològica de la ciutat de Barcelona.

L'actuació arqueològica s'integra dins d'un projecte d'intervenció del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat de l'Institut de Cultura de Barcelona, amb l'autorització del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

La intervenció es va realitzar entre els dies 18 i 19 de setembre de l'any 2000.

Els treballs han estat duts a terme per l'empresa ATICS, S.L. Gestió i difusió del patrimoni arqueològic i històric, sota la direcció tècnica de Josefa Huertas Arroyo, segons resolució, amb data entre el 18 i el 29 de setembre l'any 2000, de la Direcció General de Patrimoni Cultural.

L'objectiu del seguiment era l'evaluació de les possibles restes arqueològiques, en funció d'una futura intervenció sobre el solar per aquesta raó quan es documentaven estructures s'aturaven els treballs.

2. ANTECEDENTS GEOGRÀFICS I HISTORICS.

MARC HISTÒRIC

Històricament la primera ocupació del territori s'ha de situar a època romana, amb la fundació *Colònia Iulia Augusta Faventia Barcino* a la propera zona del *Mons Taber*, en un moment datat tradicionalment entre els anys 15 i 13 aC.

El *pomerium* de la ciutat ocuparia la zona interior de les muralles i estaria format per els edificis culturals i de govern, així com d'un número limitat de grans *domus* senyorials. A la zona exterior de la muralla s'exten la zona *suburana* on s'ubicarien les *vi.las* rustiques, les zones de producció no permeses a l'interior i les zones de necròpolis, distribuïdes a banda i banda de les vies d'accès a la ciutat (Figura 2).

Aquest panorama es mantè fins el segle IV dC, quan s'amplia la muralla existent variant l'entorn de la ciutat. D'una banda desapareixen els grans mausoleus i s'utilitza la seva pedra per bastir la muralla, d'altra banda moltes *vi.las* són destruïdes en trobar-se molt a prop del recinte murari.

Un fet significatiu d'aquest moment és l'aparició de les grans àrees cementerials, associades en ocasions a petits recintes de culte.

El panorama durant la baixa romanitat i l'alta edat mitjana situa una zona minsament poblada, amb una ocupació dispersa del territori.

Aquest tipus de poblament es mantè fins a la meitat del segle X, quan torna a apareixer l'ocupació suburbana, considerant aquesta zona com la delimitada més tard pel primer recinte de la muralla medieval. A la zona de La ribera- Sant Pere comença a ocupar-se bàsicament l'espai situat a ambdues bandes del camí que comunicava la porta de la muralla, situada a l'actual plaça de l'Àngel i Santa Maria del Mar i el camí que comunicava amb el covent de Sant Pere de les Puelles. Deixant de banda aquest sector, no és fins a finals del segle XI, quan es començà a ocupar la zona de forma més sistemàtica, els documents parlen de terrenys ocupats bàsicament per horts i diverses construccions.

A partir del segle XI comença una etapa de creació de petits *burgs* o vilanoves que es van distribuint per tota la zona al voltant de la muralla romana. Aquest nous centres de població es relacionen amb centres culturals o econòmics.

A finals del segle XIII tota aquesta zona està urbanitzada i comença una època important amb l'edificació a la part del carrer Montcada de grans palaus i l'assentament dels diversos ordes eclesiàstics establerts a la zona, entre ells cal remarcar els dominics que fundaren el Convent de Santa Caterina, el més gran de la ciutat de Barcelona.

El primer gran canvi d'època moderna a la fisonomia del barri el trobem després de la Guerra de Successió, al 1714, quan Felip V decideix construir la Ciutadella, als terrenys ocupats a l'actualitat pel parc del mateix nom (Figura 3). La construcció de la fortalesa va provocar l'enderrocament d'una part important del barri a la seva zona pròxima a Santa Maria el Mar (concretament al voltant de l'actual Mercat del Born), per tal de configurar una zona segura al voltant del recinte.

Continuant en el temps, la següent reforma urbanística important està lligada al procés de desamortització, entre els anys 1835 i 1843, quan els béns de molts ordes religiosos passen a ser de l'Estat i es converteixen en espais d'ús públic o es venen a particulars. És un període d'un gran canvi per a la ciutat i sobre les runes dels convents, o aprofitant les seves estructures, es construeixen mercats (Santa Caterina, Boqueria) places (Plaça Reial), teatres (Liceu), etc.

La reforma del teixit urbà continua amb el traçat de nous carrers, que travessen el casc antic. Bàsicament aquí podem situar l'aparició de carrer Princesa, que es va plantejar al 1849 i es va inaugurar al 1853 i les reformes, ja al segle XX, que van comportar l'aparició de la Via Laietana o l'avinguda de Francesc Cambó (encara en procés, P.E.R.I. del sector oriental).

A un altre nivell s'ha de remarcar les successives i contínues petites reformes que s'estan portant a terme a la zona, concretament als edificis, malgrat que encara es

conserva una important proporció d'edificis on es pot anar seguint la història del barri.

Si s'ha de situar concretament la zona que ens ocupa, sense cap mena de dubte s'ha de parlar del convent de Santa Caterina. El solar objecte de la intervenció es situava a la zona propera al limit est del recinte del convent, a començaments del segle XIX.

3. ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

Els barris de Sant Pere i Ribera de Barcelona han patit els últims anys una intensa tasca de remodelació urbanística, centrada principalment en les actuacions associades al PERI oriental. Aquesta activitat ha propiciat un important nombre d'actuacions arqueològiques de diferent entitat. Aquestes han permès recuperar una important part de la trama medieval, així com comprovar com l'àrea de necròpolis situada en època baix-imperial romana s'extén a la pràctica totalitat del barri, encara que de forma irregular.

Per que aquesta relació no resulti feixuga, ens centrarem a les més properes a la zona d'actuació, tant a nivell geogràfic com temporal:

- Sant Cugat del Rec (J. Piera.- 1998). Restes d'estructures medievals.
- Fonollar/ Arc de Sant Cristofol (K.Alvaro.-1998). Restes de l'antic gremi de fonadors, així com part d'una casa senyorial.
- Sant Cugat de Rec (M. Fàbregas.2000). Pou medieval i restes de necròpolis baix-imperial romana.
- Mercat de Santa Caterina (J.Aguelo;J.Huertas.1999-2000). Restes de l'antic convent de Santa Caterina, així com restes de necròpolis baix-imperial.
- Sant Agustí Vell (F. Florensa.-2000). Restes d'una sinia d'època moderna.

No es documenten intervencions a l'interior de solar amb anterioritat a la present.

6. PLANTEJAMENTS, METODOLOGIA I DESENVOLUPAMENTS DELS TREBALLS

En funció de les característiques del solar, s'han obert tres rases que l'han travessat longitudinalment, respectant els límits de la vorera i el marge de seguretat. Tambè, a la zona oest del solar (on el nivell era més alt que a la resta), s'ha practicat una cala, sempre sense apropar-se a les fonamentacions del edificis encara dempeus. Els treballs s'han realitzat mitjançant una màquina retro-excavadora, netejant-se manualment les estructures que s'han documentat. (Figura 4)

Pel que fa a l'excavació, aquesta ha estat realitzada manualment seguint el mètode de registre estratigràfic proposat per Edward C. Harris, encara que els treballs han estat bàsicament de neteja d'estructures .

Pel que fa al material gràfic, s'han realitzat dispositives.

D'altra banda, també s'ha realitzat la corresponent documentació gràfica: planta i seccions del jaciment. S'ha d'assenyalar que totes les cotes indicades són absolutes, és a dir referenciades respecte el nivell del mar.

7. DESCRIPCIÓ DE LES RESTES.

Les restes localitzades presenten un caire bastant uniforme a la pràctica totalitat del solar, nomès la zona on es va excavar la cala, sembla sortir-se de la norma general.

L'excavació de les dues rases longitudinals (Rases 1 i 2) va permetre la documentació de elements relacionats amb l'edifici que fins al moment de l'enderroc ocupava la zona. S'han documentat restes de diverses fonamentacions que situaven a diferents punts dels solar formades per pedres lleugeraments escairades i morter de tonalitat taronja. També s'han localitzat unes voltes de totxos, associades amb grans murs de contenció que ocupen la meitat sud del solar i que podrien correspondre a dipòsits, encara que no s'han obert, ja que la seva presència feia preveure la no existència d'estratigrafia antiga (Figura 7).

També es va documentar un gran dipòsit, amb aigua, quan es va intentar fer la rasa 3 a la zona més propera al carrer Gombau. Això va provocar l'aturada dels treballs en aquesta zona.

Aquestes estructures modernes amortitzen restes d'estructures anteriors. S'han localitzat algunes restes de murs de carreus molt malmeses. Així mateix entre el poc material recuperat a les rases cal destacar un fragment de plat de ceràmica vidrada en blanc amb decoració de verd i manganès (Làmina V-11).

D'altra banda, el sector que conservava un nivell més alt, la cala 1, va proporcionar diversos nivells d'abocament i estructures arqueològiques. (Figures 5 i 6)

Després d'extreure el paviment de formigó actual (UE 1) i la seva preparació (UE2), es va localitzar un estrat format per gravetes i restes constructives (UE 3) datat per restes de porcellana. Aquest cobria a diferents estrats (UE 4,5,6 i 7) que constituïen diverses bossades d'abocament, formades per argiles i sorres i de coloració fosca. Tots aquests nivells semblen abocats per pujar el nivell i regularitzar-lo. Encara que tots semblen pertanyer a un mateix moment, tota la ceràmica documentada es situa dins de la UE 5, associat a una gran quantitat de ceràmica moderna (ceràmica comuna vidriada, decorada amb reflexos daurats i decorada en blau català- Làmines I, III i V)) i amortitza

unes estructures de carreus molt malmeses que definien la cantonada d'algun àmbit.

Aquest àmbit està delimitat pels murs 12 i 15, construïts amb carreus i morter de color ataronjat. A sobre del mur 12, es documenta la presència d'un desguàs, ue 11, format també per carreus.

El mur 15 es sembla recolzar-se sobre un mur(UE 16) de pedra sense treballar i morter que depassa els límits de la cala.

Dividint l'àmbit localitzen un mur (UE10) transversal a 15, contruït també amb carreuó i morter de colo ataronjat. Entre aquest mur i el 12 localitzen una preparació i algunes restes de losetes ceràmiques que podrien evidenciar la presència d'un paviment (UE 13), encara que molt malmès.

Al sud del mur 10 es van localitzar dues pedres de funcionalitat indefinida.

Entre el mur 10 i el límit sud de la cala es va documentar un estrat (UE 8) de poca potència de color gris i per sota d'aixó unes argiles (UE 9), associades amb material ceràmic decorat en blau de Barcelona (Làmina 2).

Aquestes argiles reposaven sobre el nivell natural.

9.CONCLUSIONS

Les conclusions que poden extreure dels treballs realitzats permeten concretar una serie de dades.

Les estructures més modernes ocupen la majoria del solar, essent algunes d'una gran potència com els grans dipòsits situats a la zona situada entre la meitat del solar i el carrer Gombau.

S'han localitzat estructures que es poden situar en un moment anterior als edificis existents fins al moment de l'enderroc, encara que molt arrasades. La zona de la cala efectuada a la cantonada més occidental, ha permès la documentació de murs, amortitzats per ceràmica que es pot situar a començaments del segle XVIII, així com l'evidència d'una ocupació anterior.

No s'ha documentat la presència d'estructures ni materials associats a època romana.

L'estratigrafia presenta unes característiques bastant uniformes, amb nivells de sedimentació lenta formats per argiles, on s'ha pogut documentar.

Com a dada interessant es pot aportar la cota del nivell natural, situat entre el 1,80 i els 2 metres, per sota del nivell de carrer actual, al voltant dels 4 msnm.

Per finalitzar, no es pot sino esperar que futures excavacions i estudis documentals aportin noves dades que ens permetin avançar en la història d'aquest barri, i de la ciutat.

BIBLIOGRAFIA

Barraquer, C. 1906.

Barraquer, C. Las casas de religiosos en Cataluña. Barcelona.

Enciclopedia Catalana. 1992.

Enciclopedia Catalana. Catalunya romànica. Vol. XX (el Barcelonès, el Baix Llobregat, el Maresme). Barcelona.

Enciclopedia Catalana. 1995.

Enciclopedia Catalana. Història de Barcelona. Barcelona.

Duran i Sanpere, A. 1972-1975.

Duran i Sanpere, A. Barcelona i la seva història. Barcelona.

Duran i Sanpere, A (ed.) 1975.

Duran i Sanpere, A (ed.). Història de Barcelona, de la prehistòria al segle XVI. Enciclopèdia catalana Aedos. Barcelona.

Galera, M; Roca, F; Tarragó, S, 1982.

Galera, M; Roca, F; Tarragó, S. Atlas de Barcelona. Barcelona.

Palet i Martínez, J.M. 1994

Palet i Martínez, J.M. Estudi territorial del Pla de Barcelona. Estudis i memòries d'arqueologia de Barcelona, 1. Barcelona.

Ros Torner, 1973.

Ros Torner, . La Ribera de Barcelona.

Sanpere i Miquel, S. 1890.

Sanpere i Miquel, S. La rodalia de Corbera. 2 vols. Barcelona.

Sanpere i Miquel, S. 1905.

Sanpere i Miquel, S. Los terrenos de la Ciudadela. Barcelona

ANNEX

Inventari materials

Catàleg

.....

Codi de classificació del Servei d'Arqueologia del Museu de Història de la Ciutat de Barcelona

Codis emprats.

14002- Ceràmica comuna oxidada a torn d'època medieval i moderna

14003- Ceràmica comuna vidriada d'època medieval i moderna

14005- Ceràmica comuna reduïda a torn d'època medieval i moderna

14100-Vidriada blanca

14102-Vidriada blanca i blava de Barcelona

14103- Vidriada blanca i blava catalana.

14114-Vidriada blanca i blava catalana de Poblet.

14120-Vidriada blanca i blava catalana de la ditada

14128-Vidriada blanca i blava de Paterna- Manises.

14201-Refles metàl·lic, producció catalana.

14255-Verd i manganès catalana.

14302-Porcelana.

14305-Maiolica lligur.

60051-Macrofauna

ID	UE	INF	FRAG	CLASS	DEFRAG	TIPOLOGIA	DEC	DECE	ACAI	ACAE	OBSERVACIONS
15		1		14003	PS	TSS			VI	VI	VERD CLAR. FIRETA
25		1		14003	NA	POA				VI	VERD
35		1		14003	VO	MOR			VI	VI	VERD
45		1		14003	FO	MOR			VI	VI	MELAT
55		2		14003	SF				VI	VI	VERD
65		1		14003	SF	CAT				FI	VERD. INICI DE BROÇ?
75		1		14003	SF		IX				
85		1		14003	SF				VI		MARRÓ
95		2		14003	SF				VI		MARRÓ. CREMAT EXT.
105		2		14003	PE	GIB			VI		VERDOS
115		1		14003	AG	TAP			VI		EXT. MARRÓ. INT VERD
125		1		14003	NA				VI		MARRÓ
135		1		14003					VI		POSSIBLE GUARDIOLA
145		1		14003	NA	ESF			VI		MARRÓ
155		1		14003	VO	SEV			VI		MELAT
165		1		14003	FO	MES			VI		MARRÓ
175		1		14003	AN				VI		VERD
185		1		14003	VO	OLL			VI		MARRÓ
195		2		14003	VO	OLL			VI		MARRÓ. CREMAT EXTERIOR
205		1		14003	AN	OLL			VI		MARRÓ
215		1		14003	AN	OLL			VI		MARRÓ
225		1		14003	VO	CSS			VI		MARRÓ CREMAT EXTERIOR
235		3		14003	VO	PAT			VI		MARRÓ
245		3		14003	VO	PAT			VI		MARRÓ
255		1		14003	FO	PAT			VI		MARRÓ CREMAT EXTERIOR
265		1		14003	CR	PAT			VI		MARRÓ
275		1		14003	CR	PAT			VI		MARRÓ
285		1		14003	VO	PDA			VI		VERD
295		1		14003	VO	PDA			VI		MARRÓ
305		4		14003	PS	GIB			VI		MARRÓ
315		10		14003	VO	GIB			VI		MARRÓ
325		2		14003	PS	GIB			VI		M.P.

ID	UE	NF	FRAG	CLASS	DEFRAG	TIPOLOGIA	DECI	DECE	ACAI	ACAE	OBSERVACIONS
335		1		14003	PE	GIB			VI	MARRÓ	
345		2		14002	SF						
355		1		14002	PE					ANULAR	
365		2		14002	PE					MASSIS	
375		1		14002	FO	GRE					
385		1		14002	SF					POSSIBLE CATUFOL	
395		1		14002	VO	OLL					
405		1		14002	VO	TES		RO			
415		1		14002	VO					GRNA CONTENIDOR	
425	1	1		14002	VO	ALF					
435		3		14005	SF						
445		1		14005							
455		1		14005	PE					POSSIBLE PEU	
465		2		14005	FO					ANULAR	
475		1		14005	VO			IP			
485		1		14005	VO	ESF				AMB NANSA	
495		1		60051							
505		1		14100	PE	GER					
515		3		14100	SF	PAT					
525		2		14100	VO	PAT					
535		2		14100	FO	PAT					
545		1		14100		TAP				AIGUAMANS	
555		1		14100	PE	ESC					
565		2		14100	FO	ESC					
575		2		14100	OR	EOR					
585		1		14102	VO	PAT				ALAFIES	
595		1		14102	VO	PAT					
605		1		14102	VO	PAT					
615	7	1		14102	VO	SEV					
625		1		14102	VO	PAT					
635		1		14102	VO	ESC				CREMADA	
645		1		14102	VO	PAT					

ID	UE	NF	FRAG	CLASS	DEFRAG	TIPOLOGIA	DECI	DECE	ACAI	ACAE	OBSERVACIONS
655		1	14102	SF	PAT						
665		1	14102	PE	PAT						
675		1	14102	PE	PAT						
685		1	14102	PE	PAT						
695		1	14128	VO	PAT						
705		1	14103	PS	EOR						
715		1	14103	CR	PAT						
725		1	14103	PE	PAT						GOS AL FONDS
735		1	14103	FO	PAT						
745		2	14114	VO	PAT						M.P.
755		1	14114	PS	EOR						
765		1	14114	PE	ESC						
775		4	14114	VO	PAT						M.P.
785		5	14114	PS	PAT						
795		6	14120	PS	PAT						SOLFES
805		1	14201	PE	GER						
815		1	14214	FO	PAT						
825		1	14102	PE	ESC						CREMADA
835		1	14305	VO	PAT						
845		2	14305	SF	PAT						
855		1	14305	SF	PAT						AMB PART DE MARCA
865		1	14305	PE	PAT						
87 R2		1	14255	PE	PAT						
88 R2		1	14103	PE	PAT						
893		2	14302	VO	PAT						
909		1	14002	SF							
919		2	14002	VO	FOB						GRAN CONTENIDOR
929		1	14005	SF							
939		6	14005	PS	GIB						
949		2	14003	VO	OLL				VI	VI	MARRÓ
959		7	14003	SF					VI	VI	MARRÓ CREMAT EXTERIOR
969		1	14003	BR	POA				VI	VI	VERD

Id	UE	NF	FRAG	CLASS	DEFRAG	TIPOLOGIA	DECI	DECE	ACAI	ACAE	OBSERVACIONS
979		1		14003	NA	POA				VI	VERD
989		2		14003	VO	BAC			VI		VERD.MP.
999		2		14003	VO	CSS			VI		MARRÓ, AMB NANSA
1009		1		14003	NA	OLL			VI		MARRÓ
1019		1		14003	VO	CSS			VI		MARRÓ
1029		3		14100	PS	EOR					
1039		1		14100	VO	ESC					
1049		2		14100	VO	EOR					M.P.
1059		1		14100	SF	EOR					
1069		1		14100	VO	EOR					AMB OR
1079		1		14102	SF	PAT					PASSAT DE COCCIÓ
1089		1		14102	VO	PAT					
1099		1		14102	VO	PAT					PASSAT DE COCCIÓ
1109		2		14128	VO	PAT					
1119		1		14100	VO					EN	VERMELLA
1129		2		14100	PE					EN	VERMELLA

Càtaleg de materials arqueològics.

Làmina I-1

87-2000-5-1.Fragment de vora d'alfabia de ceràmica oxidada. Pasta de color vermellova, depurada.

Làmina I-2

87-2000-5-2.Fragment de vora i meitat superior d'olla de ceràmica comuna vidriada.Pasta de tonalitat vermellova depurada. Vidriat de color marró interior, exterior només a vora.

Làmina I-3

87-2000-5-3.Fragment de vora i meitat superior de plat de ceràmica comuna vidriada. Pasta de tonalitat vermellova depurada. Vidriat de color marró.

Làmina I-4

87-2000-5-4.Fragment perfil sencer de gibrell de ceràmica comuna vidriada.Pasta de tonalitat vermellova depurada. Vidriat de color marró a l'interior i a la vora, amb regalims exteriors marrons i verds.

Làmina II-5

87-2000-5-7.Fragment de vora i meitat superior de servidora de ceràmica blava de Barcelona.Pasta de tonalitat vermellova pàlida. El vidriat blanc presenta una tonalitat rosada. Decoració filet a prop de la vora i grups d'alfabies sota d'aquest, probablement també presenta un cercle a la part central.

Làmina III-6

87-2000-5-5. Fragment perfil sencer de plat de ceràmica vidriada en blanc i blau català, amb orla de Poblet. Pasta de tonalitat groguenca depurada. Decoració floral al centre.

Làmina III-7

87-2000-5-6. Fragment perfil sencer de plat de ceràmica vidriada en blanc i blau, amb orla de la ditada. Pasta de tonalitat groguenca depurada. Decoració floral al centre.

Làmina IV-8

87-2000-9-3. Fragment perfil sencer d'escudella d'orelletes de ceràmica vidriada en blanc. Pasta de tonalitat groguenca depurada.

Làmina IV-9

87-2000-9-1. Fragment de vora i part superior de bol o tassó. Està vidriada en blanc a l'interior i amb engalba vermella a l'exterior. Com a decoració s'intueixen unes línies a la carena en manganés amb punts de pintura blanca. Pasta de tonalitat ataronjada depurada.

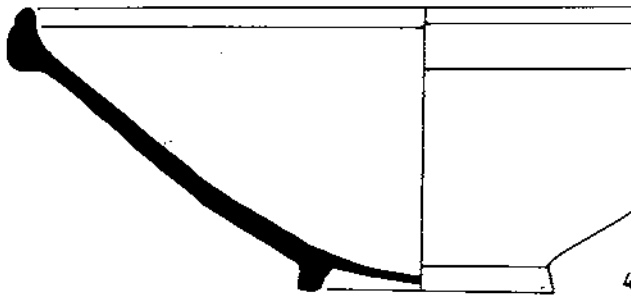
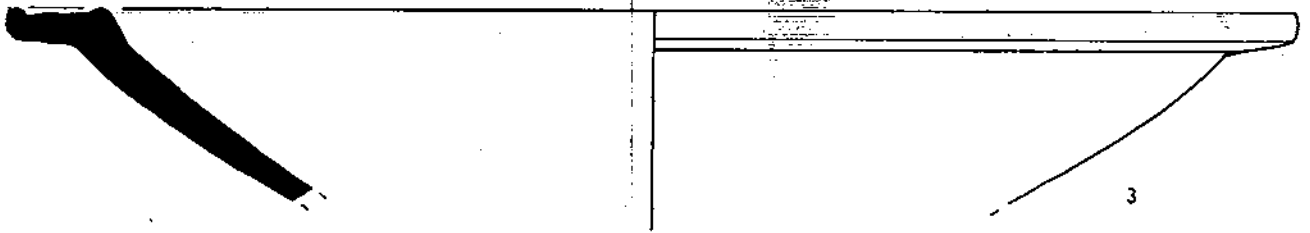
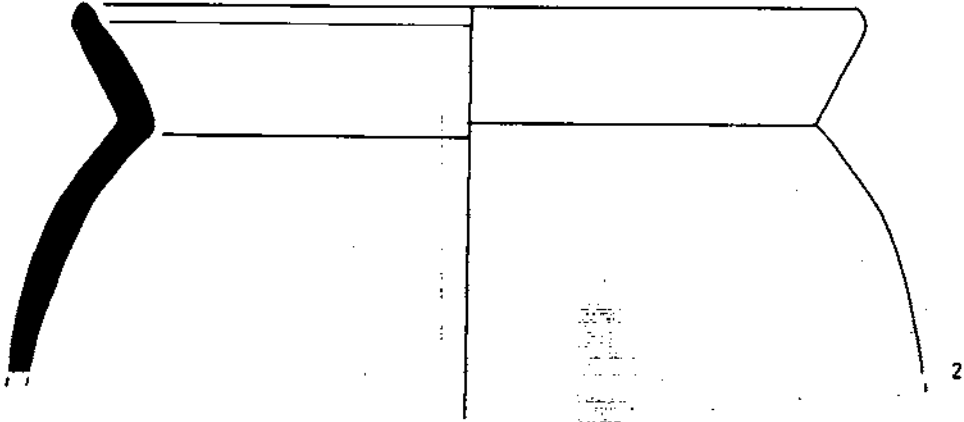
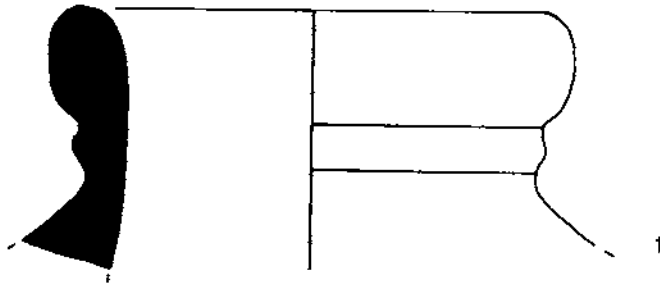
Làmina IV-10

87-2000-9-2. Fragment de peu de plat de ceràmica comuna. És una peça amb vidriat blanc a l'interior i engalba vermella a l'exterior. Pasta de tonalitat ataronjada depurada. Podria ser la mateixa peça que 87-2000-9-1.

Làmina V-11

87-2000-rasa. Fragment de peu de servidora de ceràmica vidriada amb decoració en verd i manganès. Pasta de tonalitat groguenca depurada.

0 5 cms

0 5 cms

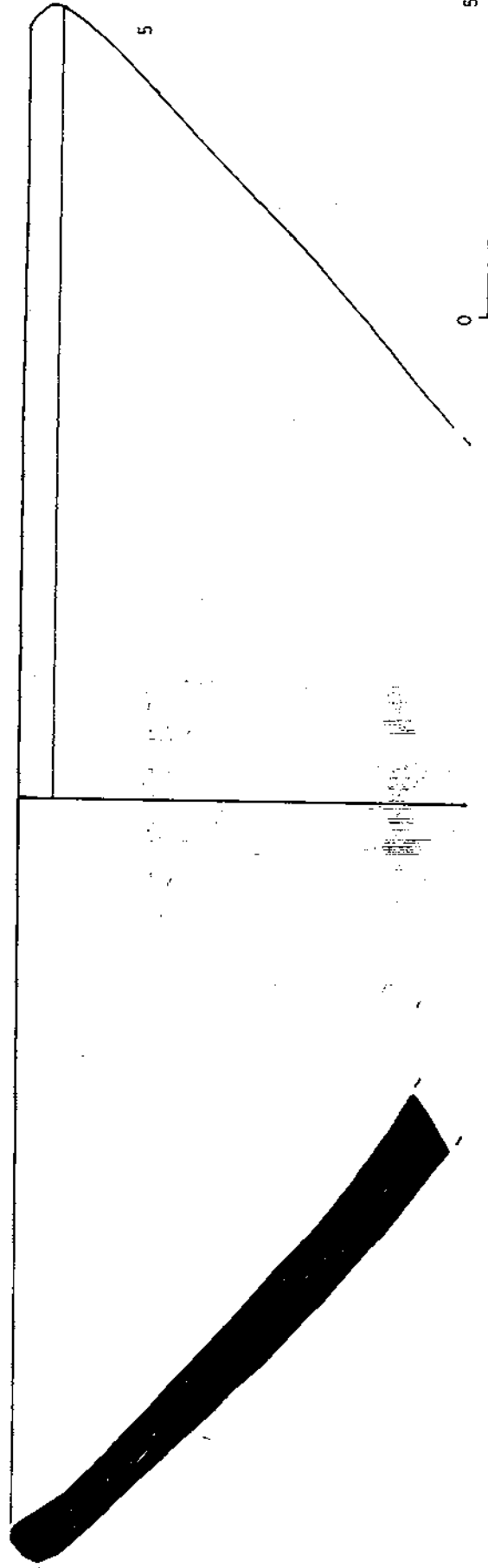
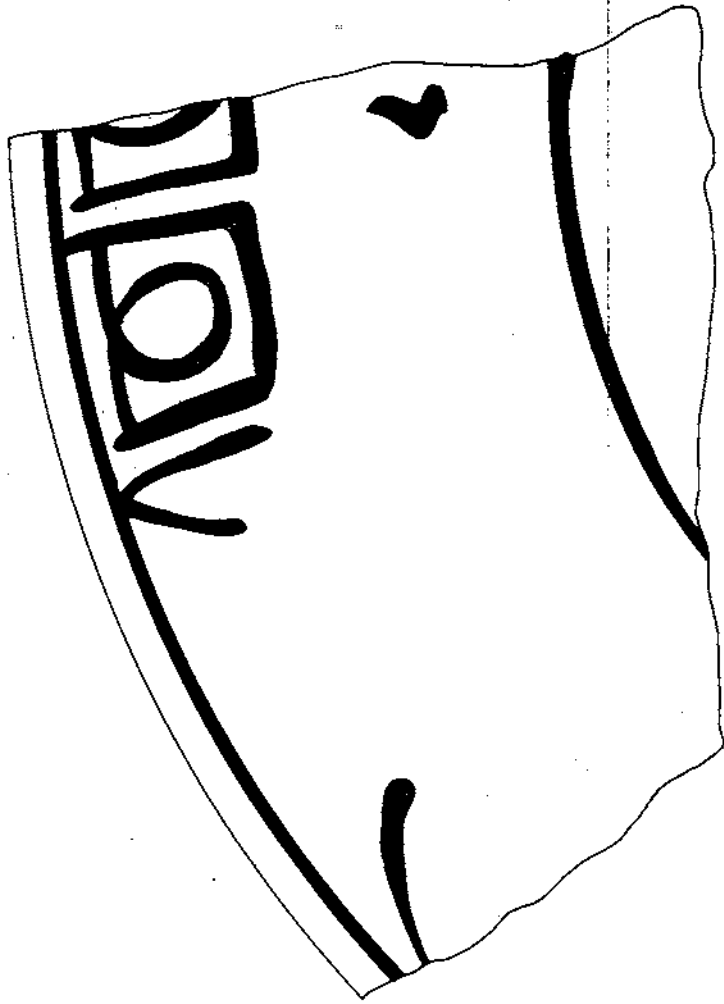
FONOLLAR-GOMBAU CODf-87-2000

Làmina I

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

5 cms

FONOLLAR-GOMBAU CODI-87-2000

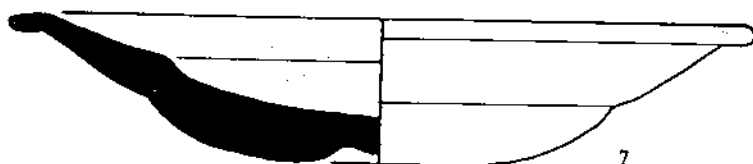
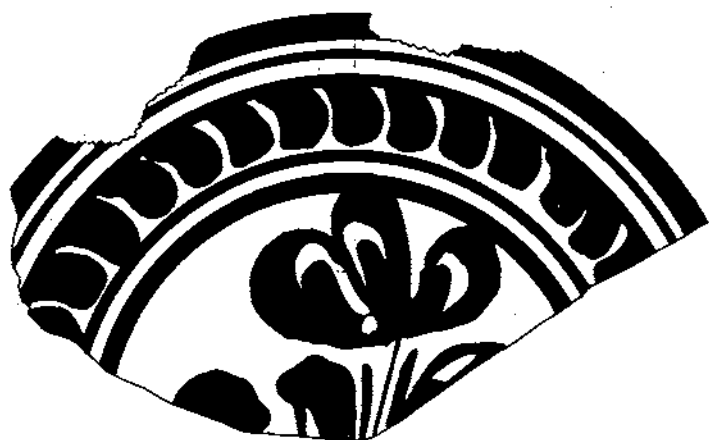
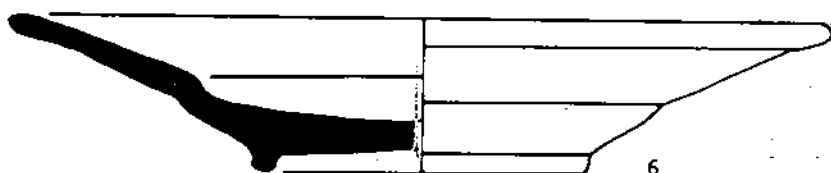
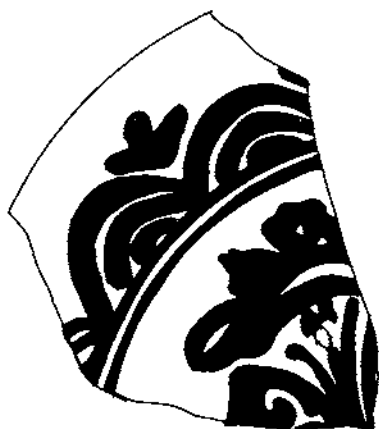
Làmina II

Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

FONOLLAR-GOMBAU CODI-87-2000

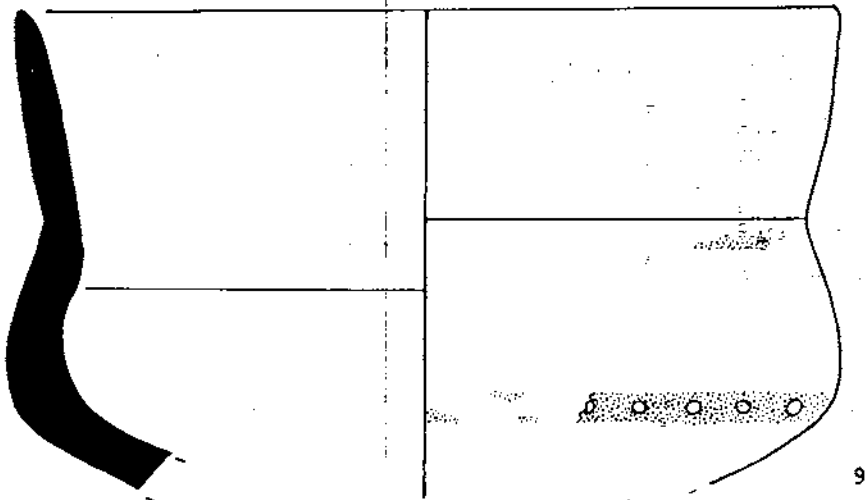
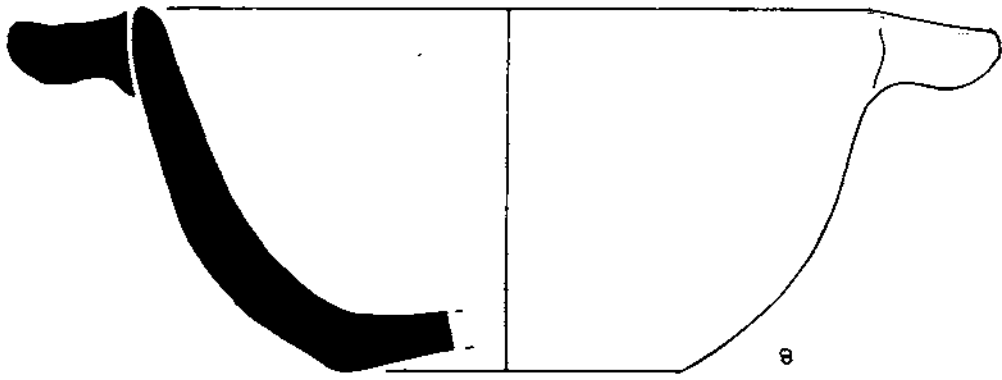
Làmina III

Blau

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

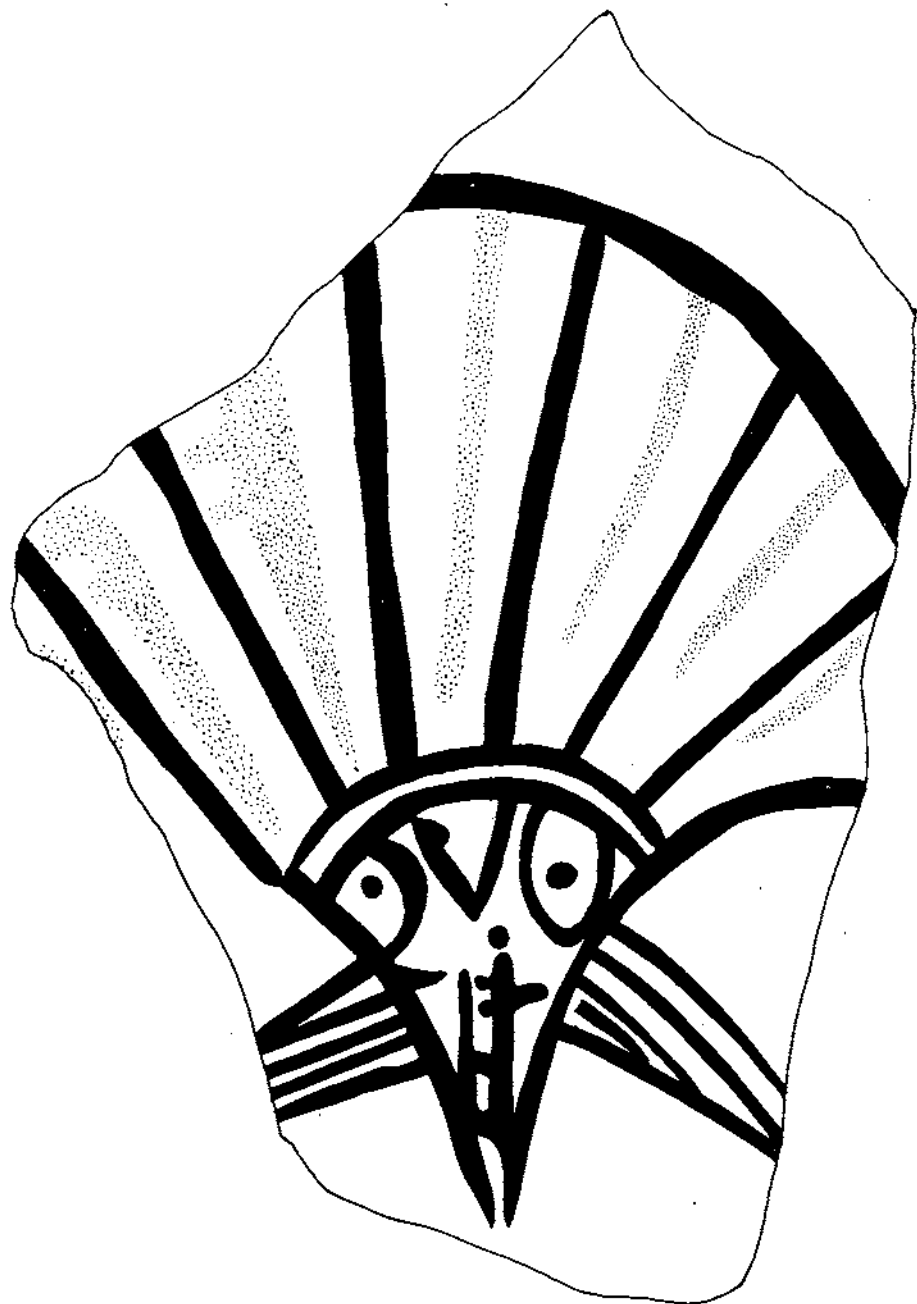
FONOLLAR-GOMBAU CODI-87-2000

Làmina I V

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

11

FONOLLAR-GOMBAU CODI-87-2000

Làmina V

Manganes

verd

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

 Ajuntament de Fonollar de la Guàrdia

Institut de Cultura

ANNEX

Llistat diapositives
Copies color

Llistat de diapositives

- 1- Vista general del solar.
- 2-Detall de les construccions que limiten el solar.
- 3-Detall de les construccions que limiten el solar.
- 4-Vista general del solar on es pot veure el desnivell, a part més alta es va fer la cala 1.

Rasa 1. Excavada a la zona central del solar

- 5-Vista general de la rasa 1. Es pot veure un mur de carreuó a primer terme i els dipòsits al final. El carrer Gombau marca el final.
- 6-Detall de l'estratigrafia tipus,concretament a la part nord de la rasa. Es pot veure com el natural es documenta a prop del nivell del solar.
- 7-Alguns murs de carreuons localitzats a la zona centre de la rasa.
- 8-Vista general de les cobertes dels dipòsits que es situen a la part sud de la rasa 1.
- 9-Vista general de les cobertes dels dipòsits que es situen a la part sud de la rasa 1.

Rasa 2. Excavada paral·lela al carrer Fonollar

- 10-Vista general de la rasa des de el nord. Es documenta un mur de carreuons que sembla el mateix que es troba a l'inici de la rasa 1.
- 11-Vista de l'extrem nodr de la rasa, on es pot apreciar l'estratigrafia documentada.
- 12-Vista d'un fragment de mur de carreuons localitzat com a límit oest de la rasa.
- 13-Vista del segón fragment de mur de carreuons localitzat com a límit oest de la rasa.
- 14-Vista del tercer fragment de mur de carreuons localitzat com a límit oest de la rasa.
15. Vista general de la rasa, des de sud, es pot apreciar l'aliniació del murs de carreuons que es documenta a les diapositives 12, 13 i 14.
- 16- Vista de l'extrem sud, on es documenten estructures modernes.

Rasa 3. Paral·lela a Gombau

17-Situació de la rasa.

18- Documentació d'un paviment de ciment modern, no es va rebaixar perquè en trencar-lo es va veure que estava a sobre d'una cisterna plena d'aigua.

Cala 1

19,20,21-Vista general de la cala.

22- Murs documentats.

23- Murs documentats.

24- Murs documentats.

25- Murs documentats.

26-Detall del mur central.

27- Vista general des del nord.

28-Vista des del nord, on es poden veure els diferents rebliments.

29-Vista des del nord, on es poden veure els diferents rebliments.

VISTA DE LA CALA 1. Amb les restes localitzades

VISTA DE LA RASA 1. Vista general, amb els dipòsits a primer terme.

ANNEX

Planimetria

Llistat de plànols

Figura 1- Situació del jaciment dins de la trama urbana de la ciutat de Barcelona.

Figura 2-Situació del solar respecte a la muralla romana de la ciutat de Barcelona.

Figura 3-Situació del solar en relació a la muralla medieval.

"Atlas de Barcelona". pàg.266.Làm.98.

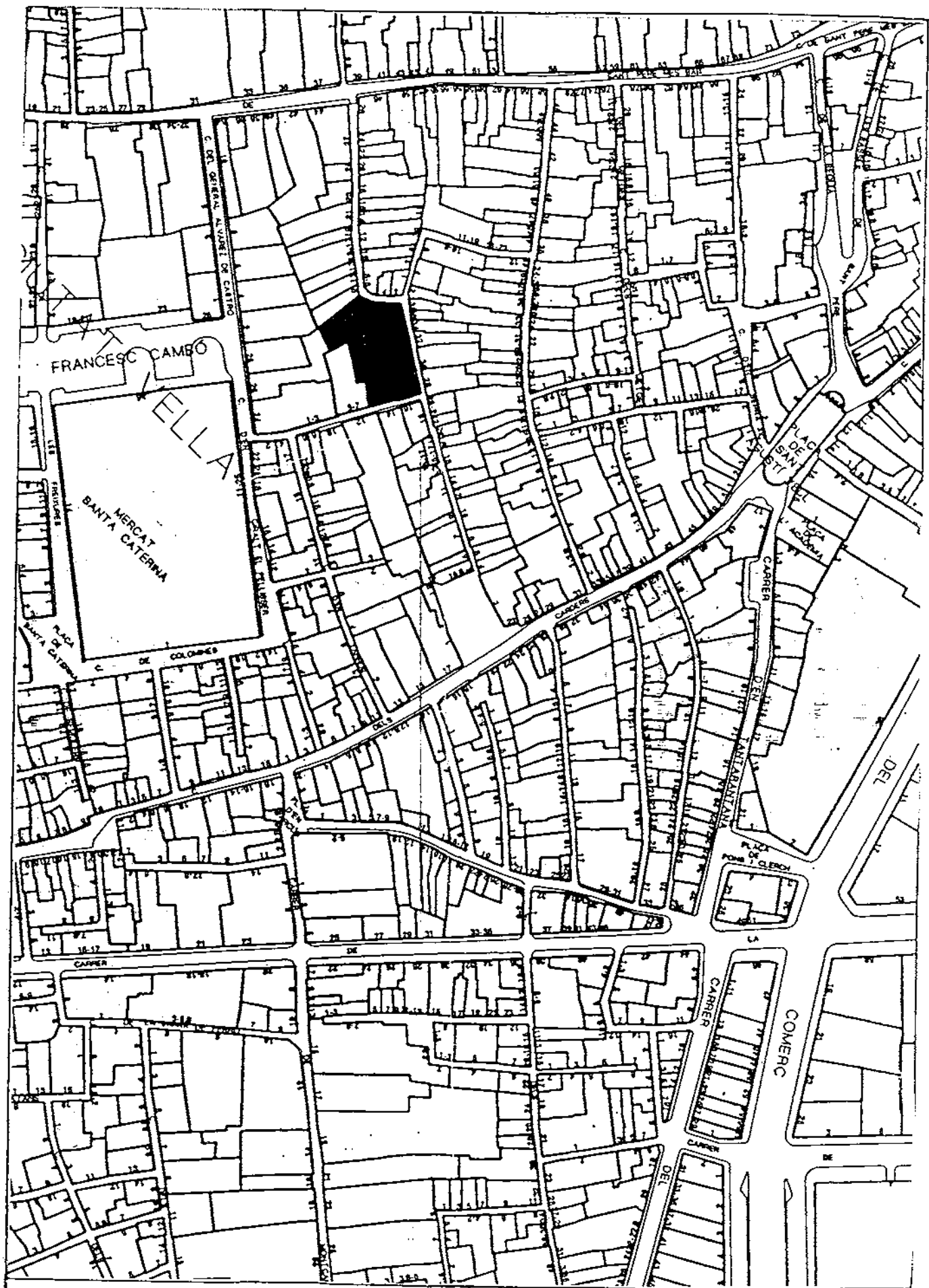
Laborde."Voyage pittoresque et historique de l'Espagne"

Figura 4-Situació de les rases i cala al solar. Escala 1/300

Figura 5-Planta de la cala 1.Escala 1/20.

Figura 6- Secció A-A' de la cala 1. Escala 1/20

Figura 7- Seccions de les rases 1 i 2.

FONOLLAR-GOMBAU
 Figura 1
 Situació del jaciment

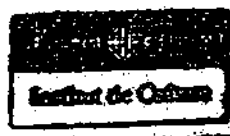
CODI 87-2000

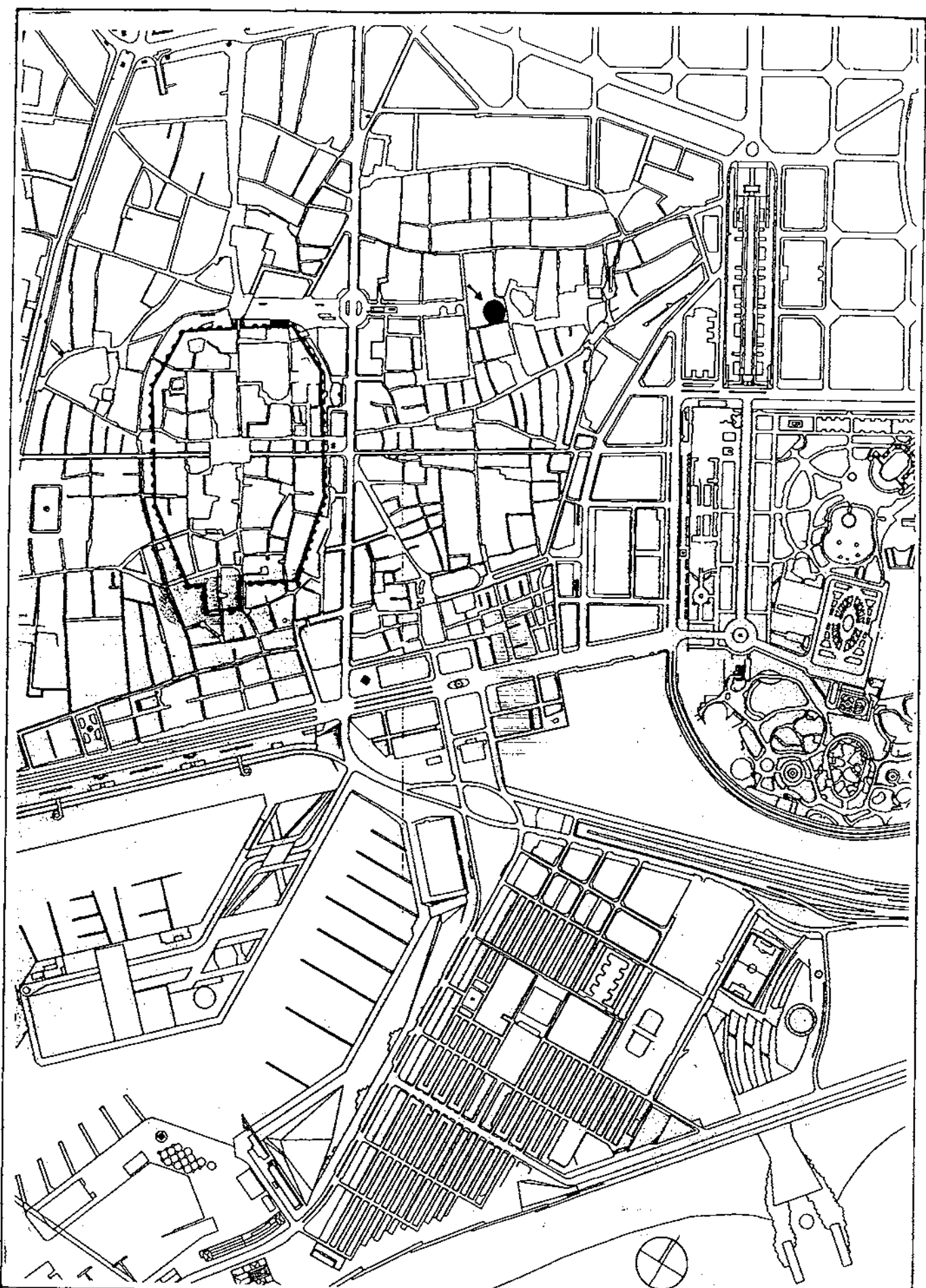
Josefa Huertas

ATICS

SECCió d'ARQUEOLOGIA
 URBANA

FONOLLAR-GOMBAU
Figura 2
Situació del jaciment

CODI 87-2000

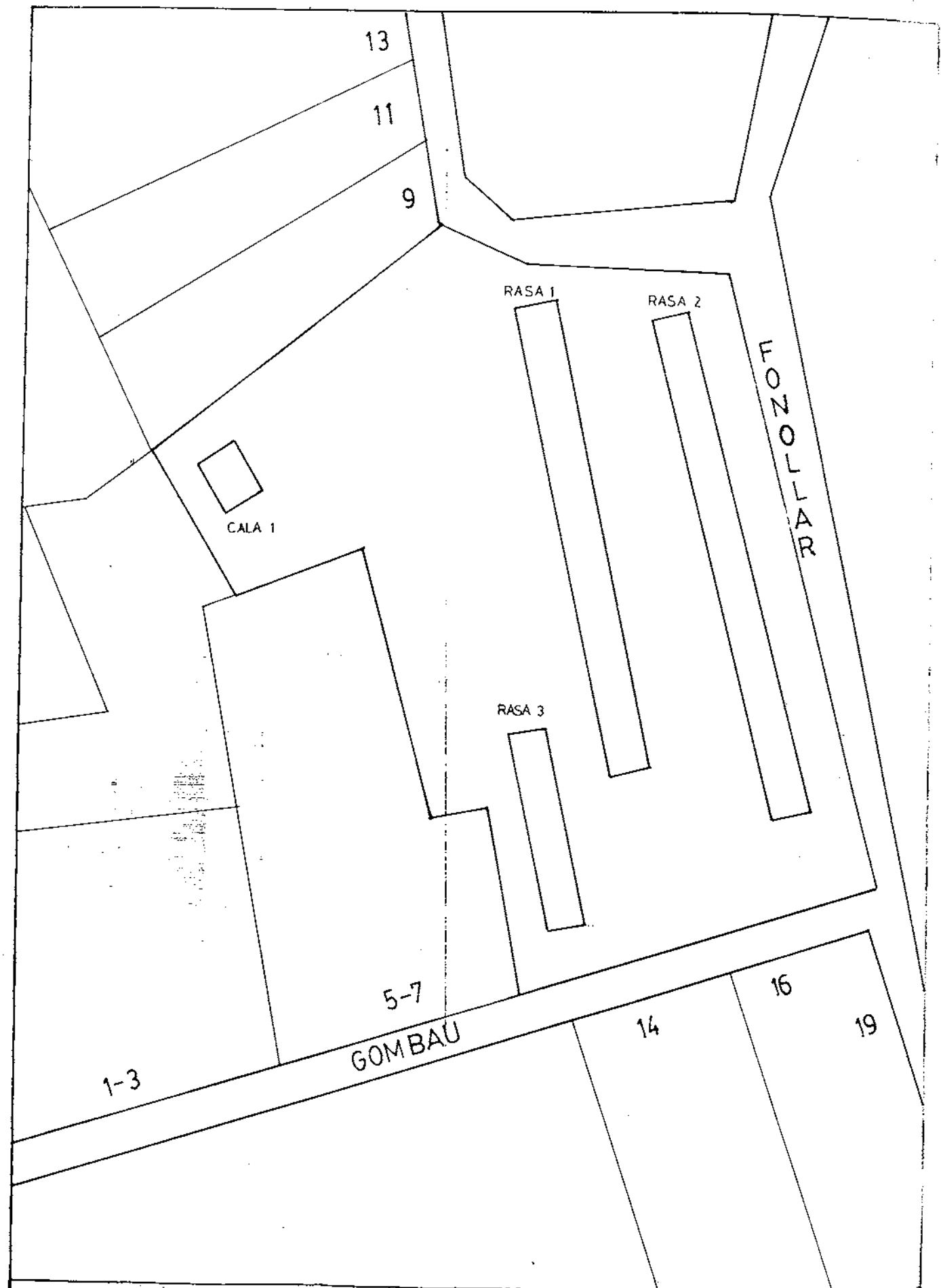

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Josefa Huertas

ATICS

Institut de Cultura

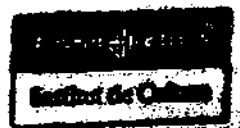
FONOLLAR-GOMBAU CODI 87-2000
 Figura 4
 Situació rases i cala.E:1/300

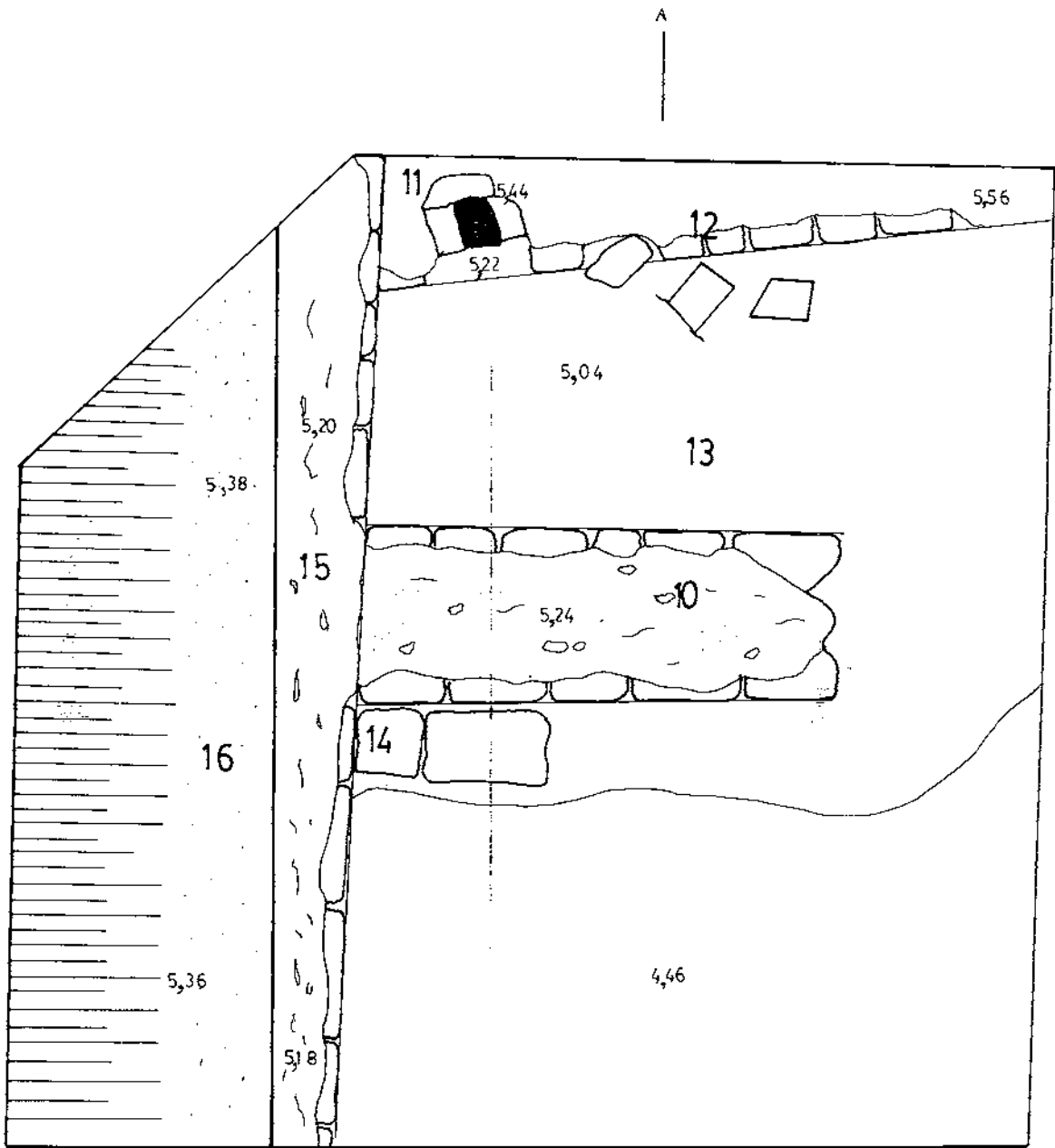
Josefa Huertas

ATICS

DEPARTAMENT D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

FONOLLAR-GOMBAU
 Figura 5
 Planta cala.E:1/20

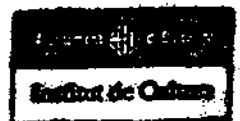
CODI 87-2000

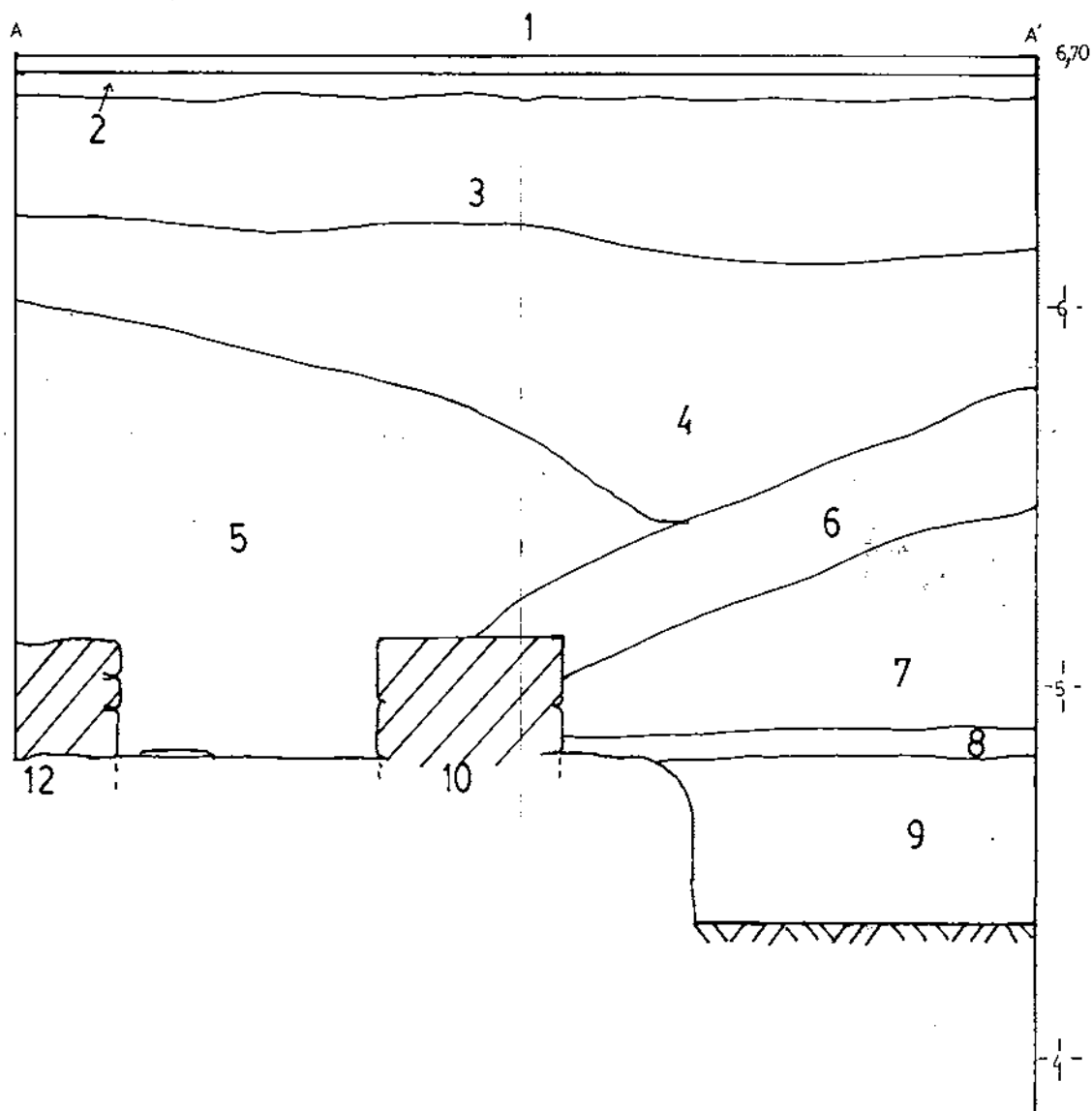

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

Josefa Huertas

ATICS

FONOLLAR-GOMBAU
 Figura 6
 Secció cala.E:1/20

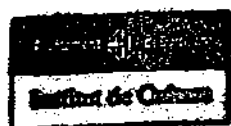
CODI 87-2000

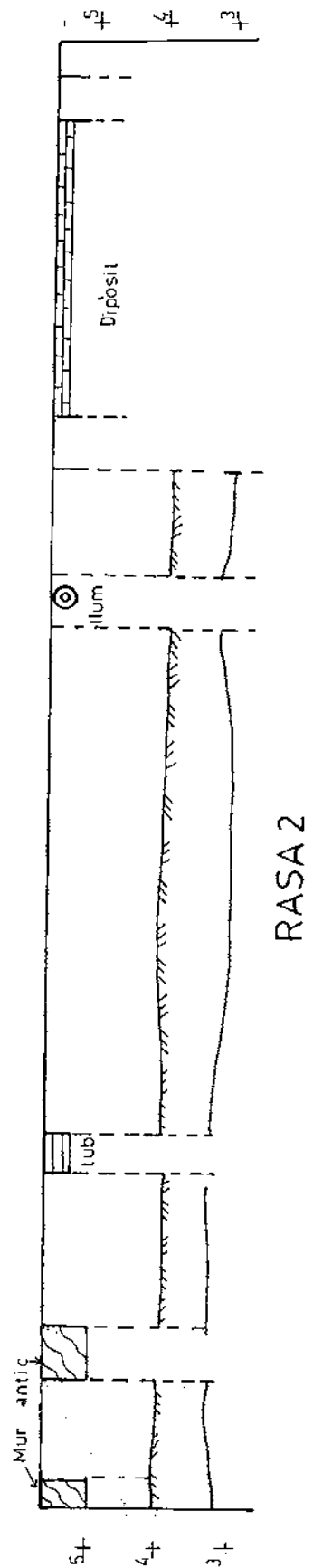
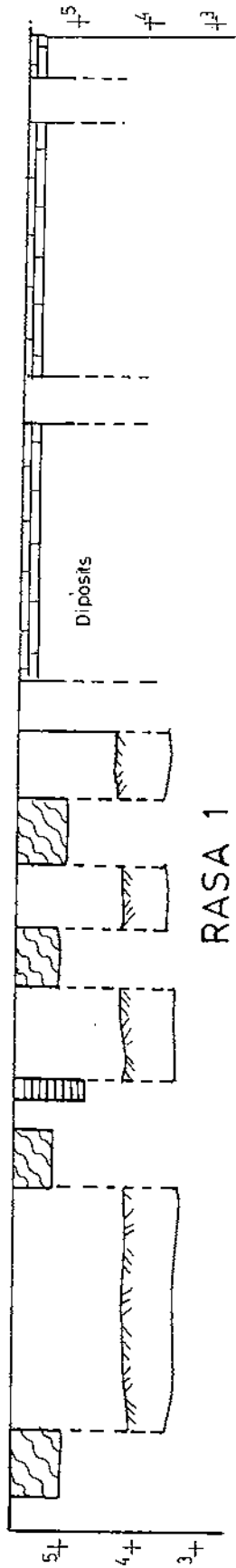

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
 URBANA

Josefa Huertas

ATICS

FONOLLAR-GOMBAU CODI 87-2000
Figura 7
Seccions rases 1 i 2.E:1/100

Josefa Huertas

ATICS

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

